

KAKO SE STRANCI SA SJEDIŠTEM PREDUZEĆA U AUSTRIJI MOGU BAVITI OBRTOM

Juli 2008

Strana **fizička lica** smiju se baviti obrtom na području Austrije jednako kao i Austrijanci samo ako:

- postoji državni ugovor po kojem se Austrijancima u državi porijekla stranca garantuje isto pravo (=princip uzajamnosti) ili
- postoji legitiman boravak u Austriji (boravišni naslov) koji dozvoljava vršenje obrta, i
- austrijsko državljanstvo nije izričit uslov za obavljanje obrta (=pridržaj za domaće državljanje).

Strana **pravna lica** ili **registrovana društva lica** moraju dokazati da imaju filijalu u Austriji koja je upisana u registar firmi.

LICA BEZ DRŽAVLJANSTVA / PRIZNATE IZBJEGLICE / PODNOSIOCI AZILA

Apatriidi (lica koja nemaju nikakvo državljanstvo) kao i **priznate izbjeglice** (= lica kojima je odobren azil u skladu sa konvencijom o izbjeglicama), mogu obavljati obrt, ako zbog (samostalnog) zaposlenja već **smiju boraviti u Austriji** u skladu sa Zakonom o strancima. Podnosioci zahtjeva za azil mogu se od 4. mjeseca od podnošenja zahtjeva za azil prijaviti za obrt i obavljati obrt za vrijeme trajanja njihovog prava boravka u Austriji.

DRŽAVLJANI ZEMALJA ČLANICA EU I ZEMALJA POTPISNICA EWR-UGOVORA I ŠVICARSKJE

Državljeni **zemalja članica EU** i **potpisnica EWR-ugovora** i **Švicarske** imaju slobodu boravka i naseljenja i smiju prijaviti obrt i njime se baviti kao i Austrijanci, ako ne postoji uslov po kojem je to dozvoljeno samo Austrijancima.

DRŽAVLJANI TREĆIH ZEMALJA

Za bavljenje obrtom potrebna je dozvola za nastanjenje prema Zakonu o strancima. Dozvola mora obuhvatati bavljanje samostalnom djelatnošću. Ona se odnosi npr. na boravišni naslov "dozvola za nastanjenje-neograničeno" (obuhvata također nesamostalnu djelatnost) i "dozvola za nastanjenje-ograničeno" (zahtijeva kod nesamostalne djelatnosti dozvolu prema Zakonu o zapošljavanju stranaca). Pravo na bavljenje obrtom postoji za vrijeme trajanja prava boravka.

Pažnja: Zahtjev za prvu dozvolu za nastanjenje se podnosi prije dolaska u Austriju u inostranstvu preko austrijskih diplomatskih tijela (ambasada, generalni konzulat). Dozvole podliježu odredbi o dozvoljenoj kvoti (utvrđuje savezna vlada jednom godišnje). Ukoliko je kvota iscrpljena ili postoje razlozi za odbijanje (npr. zabrana boravka, nedostatak finansijskih sredstava), dozvola se ne može izdati.

Na **državljanje Bosne i Hercegovine** ne primjenjuje se odredba o kvoti na osnovu **Evropa-sporazuma/EU**, ukoliko se želite baviti **trgovačkim obrtom**.

Članovi porodice kao npr. bračni drug, djeca ili unuci ispod 21 godine starosti odnosno roditelji, baka i djed sa državljanstvom jedne treće zemlje imaju ista prava kao državljani EU/EWR država, ukoliko imaju **pravo na izdržavanje** od EU/EWR-državljanina i imaju **pravo na boravak** u jednoj EU/EWR zemlji ugovornici.

Studenti iz trećih zemalja mogu prijaviti obrt i baviti se obrtom za vrijeme trajanja njihove dozvole boravka "Student", ukoliko djelatnost ne prevazilazi svrhu studiranja.

DOKAZ O OSPOSOBLJENOSTI

Budući da u EU/EWR zemljama postoje različite odredbe o pristupu pojedinačnim obrtima, u Zakonu o obrtu su utvrđena slijedeća priznanja dokaza o školovanju državljana EU/EWR i Švicarske radi izbjegavanja diskriminacije:

- **Priznanje školovanja i iskustva** koje je stečeno u **drugoj** zemlji ugovornici u skladu sa EWR-propisom o priznanju (važi između ostalog za zanate, posrednike, trgovce, ugostiteljstvo, zanimanja slična zanatima); određene diplome o položenom majstorskom ispitu (npr. pekar, krovopokrivač, mesar, stolar) koje su stečene u Njemačkoj vrijede kao i austrijske diplome te s toga nije potrebno priznanje.
- Izjednačavanje kvalifikacije za neko zanimanje (npr. diploma) stečeno u jednoj od potpisnica ugovora sa odgovarajućim austrijskim dokazom o osposobljenosti. Ovo važi kao dopuna pravila o priznanju ili kod zanimanja koja nisu obuhvaćena propisom o priznanju (npr. arhitektonski biro, inženjerski biro, savjetovanja preduzetnika i ostalo)

Zahtjevi za priznanje odnosno izjednačenje se podnose kod Saveznog ministarstva za rad i privredu (*Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft*). Potvrde službe iz zemlje porijekla o kvalifikaciji za zanimanje i ostali lični dokumenti se moraju predložiti u ovjerenom prevodu ukoliko nisu sastavljene na njemačkom jeziku. Formular za zahtjev sa podacima o potrebnim dokumentima mogu se pronaći na: http://www.bmwa.gv.at/BMWA/Schwerpunkte/Unternehmen/Gewerbe/DiplomGewerbtaetig/1_dipl_an_erkennung_gew_taetigkeiten.htm.

Positivno rješenje Saveznog ministarstva za rad i privredu (BMWA) zamjenjuje austrijski dokaz o osposobljenosti.

Alternativa postupku za priznanje: Austrijski dokaz o osposobljenosti ili utvrđenje "individualne" osposobljenosti. Osposobljenost se od strane državljana trećih zemalja dokazuje u ovom obliku, jer se na iste ne primjenjuje postupak za priznanje odnosno izjednačenje.

DOZVOLA ZA NASTANJENJE RADI OBAVLJANJA OBRTA

Mora se dobiti **uvjerenje službe za obrt** (*Bescheinigung der Gewerbebehörde*) koja je nadležna za vjerovatno sjedište obrta i to uvjerenje o tome da postoje ostali uslovi za obavljanje predmetnog obrta - kod obrta kod kojih postoji pravilnik naročito dokaz o osposobljenosti ili utvrđujuće rješenje o "individualnoj" osposobljenosti ili priznanju inostranog školovanja od strane Saveznog ministarstva za rad i privredu.

Dokaz dozvole za nastanjenje za samostalno obavljanje obrta: Karta sa boravišnim naslovom izdata od strane službe za strance (ranije između ostalog vinjeta u pasošu)

Nadležne službe za dozvole za nastanjenje

U Beču: odjeljenje magistrata 35 (Magistratsabteilung 35), u saveznim pokrajinama: povjereništvo gradske općine (*Bezirkshauptmannschaft*) odnosno magistrat (*Magistrat*), ukoliko ovlašten od strane predsjednika/predsjednice pokrajinske vlade, u protivnom ured pokrajinske vlade.

OBRTI KOD KOJIH JE POTREBNO AUSTRIJSKO ODNOSNO EWR-DRŽAVLJANSTVO

- Dimnjačarski obrt i obrt sa oružjem za vojno oružje i municiju mogu se prijaviti samo u slučaju austrijskog državljanstva i mjesta stanovanja u zemlji.
- Obrt posredovanja kod pronalaženja posla, stavljanje radne snage na raspolaganje i obrt sa oružjem koje se ne koristi u vojne svrhe mogu prijaviti samo lica sa EWR-državljanstvom i mjestom stanovanja u jednoj od zemalja ugovornica EWR-a.

Kada društva prijavljuju jedan od gore navedenih obrta, sjedište odnosno glavna filijala, organi za zastupanje odnosno rukovodilački članovi društva moraju ispunjavati ove uslove.

Obavljanje obrta preko austrijskih društava

Ukoliko nedostaje dokaz o osposobljenosti, onda je obavljanje obrta preko "austrijskog" društva sa odgovarajućim komercijalnim direktorom mogućnost da se obrt ipak obavlja. Registracija u registar firmi se može uskratiti kod članova društva iz trećih zemalja, kada npr. ne postoji radna dozvola ili utvrđujuće rješenje Zavoda za zapošljavanje o bitnom uticaju ovog inostranog člana društva na vođenje poslova.

Ovaj informativni list je nastao u saradnji svih privrednih komora. Ukoliko imate pitanja, molimo da se obratite privrednoj komori u Vašoj saveznoj pokrajini. Beč, Tel. br.: (01) 51450-0, Donja Austrija, Tel. br.: (02742) 851-0, Gornja Austrija, Tel. br.: 05 90 909-0, Gradišće, Tel. br.: 05 90 907-0, Štajerska, Tel. br.: (0316) 601-406, Koruška, Tel. Nr.: 05 90 904-0, Salzburg, Tel. br.: (0662) 8888-0, Tirol, Tel. br.: 05 90 905-0, Vorarlberg, Tel. br.: (05522) 305-0
Napomena! Ove informacije možete naći i na internetu pod www.gruenderservice.at

Servis za osnivače privredne komore Austrije. Kopiranje, umnožavanje i distribucija bilo koje vrste je dozvoljena samo uz izričitu saglasnost privrednih komora Austrije. Uprkos pažljivoj obradi za izdavanje se ne preuzima odgovornost a odgovornost autora ili privrednih komora Austrije je isključena.